

Секція 1: Літературно-поетичні аспекти французької мови

Сорока Ю., студентка 5 курсу

факультету іноземної філології

Волинського національного університету

імені Лесі Українки

Науковий керівник:

Михальчук С. О., канд. політ. наук, ст. викл.

кафедри романської філології

Волинського національного університету

імені Лесі Українки

ПОХОДЖЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО СЛЕНГУ (14-16 ст.)

Шукати витоки сленгу – завдання не з простих. Якщо брати до уваги сучасність, то середовищами використання сленгу будуть соціальні мережі та усна комунікація. У давнину мова йшла лише про усні канали спілкування. У цьому розумінні сленг можна порівняти з баладами та легендами, які теж передавалися з покоління в покоління усним шляхом через посередників – трубадурів. Так як довгий час сленг вважали низькопробним лексичним прошарком, мовою крадіїв та ошуканців, його транскрибуванню не надавали особливого значення. Однак, все ж таки існує кілька документальних підтверджень першого сленгу.

Перше письмове підтвердження сленгу датується 14 століттям, а саме 27 червня 1372 року. У цей рік Юг Обрію опублікував «Інструкцію для в'язнів Паризької в'язниці». У цьому документі були перелічені назви в'язниць як для

дворян так і для простолюдинів та перелік тюремних зборів, які в'язні були зобов'язані сплачувати за своє перебування. Наведемо кілька прикладів таких назв: « *barbane* », « *beaumont* », « *borsueil* », « *boucherie* », « *gloriette* », « *gourdain* ». Усі ці слова об'єднані одним значенням «в'язниця», однак кожен вид в'язниці має свої нюанси (в'язниця для селян чи дворян, в'язниці, які приймали зловмисників, засуджених за особливо тяжкі злочини). У давніх документах з Національного архіву можна знайти й інші приклади сленгу. Наприклад, у 1389 під час допиту Жана ле Брюна було використано слово *mouche* у значенні «шпигун». « *Lequel Jaquet, il qui parle, vie bien et apperçut qu'il estoit mouche des Englois contre les François et les advisoit sans eulx dire aucune chose et chevauchoit tout oultre au devant d'eux feignant qu'il ne les eust point veuz* » [3, с. 12].

Так чи інакше, перелічені слова - це лише точкові випадки вживання сленгу в давнину, які можна відслідкувати, аналізуючи давні документи з архівів. Проте, наступний випадок, який ми розглянемо проллє більше світла на розвиток сленгу в давні часи. Переходимо у 15 століття, в час, коли з'являються кокіярди. Їх поява збігається із завершенням Столітньої війни. Не існує багато інформації, щодо походження чи біографії кокіярдів. Відомо, що вони були найманцями війни, а по її закінченню взялися за кримінальний промисел. Їхня назва «*les coquillards*» походить від слова «*coquille*», що має такі значення - стяг, панцир, оболонка. Вони носили цей стяг, аби видати себе за паломників, що прямували у той час до іспанського міста Сантьяго-де-Компостелла. І усе це з метою, аби грабувати справжніх вірян. У 1455 році розбійників на кінець заарештували, а суд відбувався в місті Діжон. Під час процедури арешту та допиту, був складений список слів, які використовували кокіярди в якості шифру. Наведемо кілька прикладів. *Un crocheteur* – від дієслова *crocheter*, означає зламувати замки; *un befleur* – гравець-ошуканець (шахрай, який обдурює людей в картах, шашках та інших іграх на гроші); *un planteur* – фальшивомонетник (також той, хто торгує підробленим золотом та камінням); *un envoyeur* – вбивця [1, с. 21].

Цінність цього документа полягає в декількох причинах. Перш за все, він надає хоч якийсь офіційний перелік сленгізмів, ба більше, з цього списку можна вивести структуру побудови сленгу. У наведених вище прикладах бачимо, що іменники побудовані на основі дієслів (*crocheteur-crocheter*). До того ж, деякі дієслова змінили відтінок значення, наприклад *envoyeur-envoyer*, «*envoyer*» у даному випадку конотується як «відіслати, відправити в інший світ». Сленг кокіярдів сміливо можна назвати колоритним, адже в це бандитське угруповання входили злочинці з різних регіонів Франції – Прованс, Нормандія, Бургундія та ін. Безсумнівно, вони внесли свою лепту у формування свого сленгу.

Часто з угрупованням кокіярдів пов'язують ім'я французького поета Франсуа Війона. Перу цього автора належать такі балади як «Великий Заповіт», «Малий Заповіт», «Балада повішеного», а також перелік творів, написаних кокіярдським жаргоном, які так і не були перекладені [1]. Зв'язок людини наближеної до літератури з кримінальним угрупованням не викликає здивування саме у даному випадку. За переказами Війон був ватажком одного з таких угруповань, та й сам не раз потрапляв за ґрати через свої витівки.

Найвагоміший внесок в історії розвитку сленгу внесла праця «*La vie gènerouse des Mercelots, Gueuz et Boesmiens.*». Не зважаючи на те, що ця книга відкриває завісу у світ тогочасного сленгу, вона все ж сповнена таємниць. Адже не існує точних відомостей щодо походження автора, який працював під ім'ям Рубі Печон. Книга зазнала колосального успіху в той час не через свій сюжет, а через мову, адже вона налічує безліч таємничих, закодованих слів. Її можна вважати першою справжньою енциклопедією давнього сленгу. Наведемо кілька прикладів. *Vergne-ville* - місто, *pechon* – *enfant* - дитина, *guelier* – *diable* – диявол [2].

Після книги Печона сленг, здається, починає позбуватися своєї «дурної слави», а ярлик «мова злодіїв» поволі зникає, адже рухаючись усе ближче до 17-

18 століть його починають активно використовувати французькі письменники у своїх творах. Саме це й привело до його подальшої популяризації.

Список використаних джерел:

1. Calvet L. J. L' argot. Paris : Presses universitaires de France, 1994. 127 p.
2. Paquant M. Le jargon dans la vie genereuse de pechon de ruby (1596). Réforme, humanisme, renaissance. 2012. Vol. 74, no. 1. P. 91–107. URL: <https://doi.org/10.3406/rhren.2012.3164> (дата звернення: 15.10.2024).
3. Saineanu L. Les sources de l'argot ancien. Paris : H. et E. Champion, 1912. 460 p.